

مردم سالاری

گروه سیاسی– **حسین قبادیان**:
اوضاع برجام هر لحظه پیچیده و پیچیده تر می‌شود. «جوزپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پس از خوش بینی مفرط به احتمال احیای برجام، حالا به خبرگزاری فرانسه گفته که مذاکرات احیای برجام در بن بست قرار گرفته است. وی تأکید کرده: «هی‌ترسم با توجه به شرایط سیاسی در ایالات متحده و مسائل که به نتیجه قطعی نرسیده است، اکنون در یک نوع بن بست باقی بمانیم.»

در همین حال، نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌درباره موضوع راستی‌آزمایی و نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران روز چهارشنبه بدون صدور قطعنامه پایان یافت. اما در این میان، سه کشور اروپایی عضو برجام و آمریکا شامگاه چهارشنبه در نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بیانیه مشترکی را علیه برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران صادر کردند.

ایسن بیانیه که از سوی نماینده آلمان قرائت شد و ایران را به عدم همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی متهم کرده است، به گفته وال استریت ژورنال از سوی ۵۶ کشور که ۲۳ طرف آن عضو شورای حکام آژانس هستند، تأیید شده است. «لورا هوئل‌گیت» سفیر آمریکا نزد سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین در این باره مدعی شد که حدود ۵۰ کشور نگرای خود را از عدم همکاری ایران با آژانس ابراز داشته و این مساله نشان می‌دهد که جامعه بین‌الملل همچنان از ایران می‌خواهد که برای انجام تعهدات قانونی خود بر اساس فوریت عمل کند و با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌برای شفاف‌سازی و حل و فصل همه موضوعات پادمان‌فلاقی‌مانده بدون تأخیر همکاری کند. وی ادعا کرد: به رغم اعلام آمادگی آژانس برای تعامل با ایران، چنین تعاملی صورت نگرفته است و گزارش مدیرکل آژانس به این نتیجه رسیده است که مسائل پادمان بای مانده است. لیندا توماس گریفیلد نماینده آمریکا در سازمان ملل در جمع خبرنگاران به سوالاتی پیرامون برنامه‌های دولت واشنگتن در حاشیه نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل پاسخ داد. وی درباره جمع‌آوری برگزاری نشتی با موضوع احیای برنامه اتمی اقدام مشترک (برجام) در نیویورک گفت: در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای برگزاری چنین نشستنی وجود ندارد. این مقام آمریکایی در ادامه گفت که واشنگتن به اعمال فشار بر ایران برای آنچه پاسخ به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌عنوان کرد، ادامه خواهد داد.

وندی شرمن معاون وزیر امور خارجه آمریکا در یک میزگرد به میزبانی روزنامه واشنگتن پستست به طرح ادعاهای درباره روند مذاکرات احیای برجام و عملکرد آمریکا در جریان این مذاکرات پرداخت.

شرمن در صحبت‌های خود با ادعای اینکه «مذاکرات وین در حال حاضر به بن بست رسیده است» گفت: مذاکرات به بن‌بست خورده است، به این معنا که در آخرین دور گفت‌وگوها ایران پاسخ نسبتاً سختی به ما ارائه داد، پاسخی که برای ما غیر قابل قبول بود. وی در ادامه

گروه سیاسی

اوضاع برجام هر لحظه پیچیده و پیچیده تر می‌شود. «جوزپ بورل» مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا پس از خوش بینی مفرط به احتمال احیای برجام، حالا به خبرگزاری فرانسه گفته که مذاکرات احیای برجام در بن بست قرار گرفته است. وی تأکید کرده: «هی‌ترسم با توجه به شرایط سیاسی در ایالات متحده و مسائل که به نتیجه قطعی نرسیده است، اکنون در یک نوع بن بست باقی بمانیم.»

در همین حال، نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌درباره موضوع راستی‌آزمایی و نظارت بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران روز چهارشنبه بدون صدور قطعنامه پایان یافت. اما در این میان، سه کشور اروپایی عضو برجام و آمریکا شامگاه چهارشنبه در نشست شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، بیانیه مشترکی را علیه برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای ایران صادر کردند. ایسن بیانیه که از سوی نماینده آلمان قرائت شد و ایران را به عدم همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی متهم کرده است، به گفته وال استریت ژورنال از سوی ۵۶ کشور که ۲۳ طرف آن عضو شورای حکام آژانس هستند، تأیید شده است. «لورا هوئل‌گیت» سفیر آمریکا نزد سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین در این باره مدعی شد که حدود ۵۰ کشور نگرای خود را از عدم همکاری ایران با آژانس ابراز داشته و این مساله نشان می‌دهد که جامعه بین‌الملل همچنان از ایران می‌خواهد که برای انجام تعهدات قانونی خود بر اساس فوریت عمل کند و با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌برای شفاف‌سازی و حل و فصل همه موضوعات پادمان‌فلاقی‌مانده بدون تأخیر همکاری کند. وی ادعا کرد: به رغم اعلام آمادگی آژانس برای تعامل با ایران، چنین تعاملی صورت نگرفته است و گزارش مدیرکل آژانس به این نتیجه رسیده است که مسائل پادمان بای مانده است. لیندا توماس گریفیلد نماینده آمریکا در سازمان ملل در جمع خبرنگاران به سوالاتی پیرامون برنامه‌های دولت واشنگتن در حاشیه نشست سالانه مجمع عمومی سازمان ملل پاسخ داد. وی درباره جمع‌آوری برگزاری نشتی با موضوع احیای برنامه اتمی اقدام مشترک (برجام) در نیویورک گفت: در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای برگزاری چنین نشستنی وجود ندارد. این مقام آمریکایی در ادامه گفت که واشنگتن به اعمال فشار بر ایران برای آنچه پاسخ به آژانس بین‌المللی انرژی اتمی‌عنوان کرد، ادامه خواهد داد.

وندی شرمن معاون وزیر امور خارجه آمریکا در یک میزگرد به میزبانی روزنامه واشنگتن پستست به طرح ادعاهای درباره روند مذاکرات احیای برجام و عملکرد آمریکا در جریان این مذاکرات پرداخت.

شرمن در صحبت‌های خود با ادعای اینکه «مذاکرات وین در حال حاضر به بن بست رسیده است» گفت: مذاکرات به بن‌بست خورده است، به این معنا که در آخرین دور گفت‌وگوها ایران پاسخ نسبتاً سختی به ما ارائه داد، پاسخی که برای ما غیر قابل قبول بود. وی در ادامه

مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا:

مذاکرات احیای برجام در بن‌بست قرار گرفته است

مدعی شد: رئیس‌جمهور باید به جستجوی فرصت‌هایی برای بازگرداندن توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ به مسیر خود ادامه می‌دهد. با این حال، واشنگتن برای هر تحولی آماده می‌شود، خواه این توافق قابل بازگرداندن باشد یا نباشد.

سیگنال حفظ کانال دیپلماسی

در میان سیگنال‌های منفی که ابتدا از آمریکا پی‌شده است، پس از پاسخ تهران آغاز شده بود؛ واشنگتن به شکل بی سابقه ای بر حفظ راهکار دیپلماتیک تأکید می‌کند. «جان کری» هماهنگ‌کننده ارتباطات شورای امنیت ملی کاخ سفید در گفت‌وگو با شبکه صدای آمریکا در پاسخ به سوالی درباره وضعیت کنونی مذاکرات احیای برجام و زمان حصول توافق گفت که نمی‌تواند پیش‌بینی در این زمینه انجام دهد؛ با این‌همه گمانه‌زنی در این خصوص برآمده، وی در ادامه با تکرار ادعاهای واهی واشنگتن درباره ماهیت برنامه هسته‌ای کشورمان افزود: اما می‌توانم یک چیز را بگویم؛ رئیس‌جمهور بایدن بسیار واضح گفته است که ما اجازه نخواهیم داد ایران به توانایی سلاح‌های هسته‌ای دست یابد، زیرا می‌دانیم که حل هیچ مشکلی در خاورمیانه با ایران مهجر به سلاح هسته‌ای آسان‌تر نمی‌شود. کری تصریح کرد: رئیس‌جمهور همچنین گفته است که «بهرتر راه برای دستیابی به این نتیجه از طریق یک فرآیند دیپلماتیک است» و به همین دلیل ۱۶ ماه است که در مذاکرات (احیای برجام) حضور داریم و برای اجرای مجدد این توافق و بازگرداندن تمام طرف‌ها به آن تلاش می‌کنیم. هماهنگ‌کننده ارتباطات شورای امنیت ملی کاخ سفید همچنین به سخنان اخیر آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا مبنی بر «نورتر شدن چشم‌انداز دستیابی به این هدف نسبت به چند هفته پیش و این که بعید است بتوانیم به این‌س زودی به توافق بازگردیم» اشاره و تأکید کرد، اما این، بدان معنا نیست که ما از تلاش دست کشیده‌ایم، به این معنا نیست که همه آن چه انجام شده است را رها کرده‌ایم.

ردسر زمان

یک کارشناس سیاست خارجی در تحلیل

خود از امکان احیای برجام در آینده نزدیک، می‌گوید من فکر می‌کنم با بیانیه اخیر در شورای حکام، کشورهای غربی زمین بازی را عوض کردند و به نوعی زمین بازی را از وین سیاسی به وین فنی و هسته‌ای کشاندند. با این بیانیه، تا سه ماه آینده ایران را تحت فشار قرار می‌دهند که با آژانس همکاری کند. معتقدم ایران باید گزینه‌ای را شکل دهد که این گذر زمان به ضرر کشورهای دیگر هم تبدیل شود.

حسمنالله فلاحت‌پیشه در گفتگو با «انتخاب» در پیش‌بینی خود از شرایط مذاکرات احیای برجام پس از نشست شورای حکام، گفت: «اختلافات پادمانی تبدیل به بهانه جدید غربی‌ها برای وقت‌کنی احیای برجام شده است، به هر حال از ابتدا یک اصلی برای مذاکرات برجام شکل گرفته بود، مبنی بر همه یا هیچ. بدین معنا که یا بر سر همه چیز توافق شود یا بر سر هیچی، توافق صورت نگیرد. یکی از مباحثی که باقی مانده بود، اختلافات پادمانی بود. یعنی سه سالیست هسته‌ای ایران که آژانس ادعاهای را درموردش مطرح کرده بود، و به ویژه بقایای سوخت تولید شده زیر پنج درصد که آژانس عنوان کرده بود که ایران آن‌ها را عملکرد نکرده است و باید شفاف کند. در واقع یک طرفه‌گرایی در برجام هم احیا می‌شد، این پرونده باز می‌ماند، چون ایران سابقه خوبی از بازماندن پرونده‌ها در اختلافات با کشورهای غربی ندارد. به ویژه اینکه اتهامات این پرونده‌ها بر اساس اسناد ادعایی رژیم صهیونیستی است.»

وی ادامه داد: «ایران اعلام کرده بود که باید این پرونده‌ها بسته شود تا ما بر سر همه چیز توافق کنیم. آژانس هم این خواسته را نپذیرفت و بعد هم کشورهای غربی توافق را به تأخیر انداختند.» فلاحت‌پیشه درباره جلسه شورای حکام، خاطر‌نشان کرد: «تفاهلی که اخیراً رخ داد، یک مقدار ابعاد فضا را روشن‌تر کرد، بیش از ۵۵ کشور در شورای حکام به بیانیه‌ای رای دادند که متشخ را آمریکا و سه کشور اروپایی عضو برجام تهیه کرده بودند. این بیانیه از ایرانی می‌خواست که با آژانس همکاری کند.» این نماینده مجلس دهم دربارۀ علت عدم صدور

دیگران هم از این گذر زمان آسیب ببینند. آن موقع است که شرایط برای توافق مهیاتر خواهد شد.»

وی همچنین درپیش‌بینی خود از نتایج انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا و تأثیر آن بر مذاکرات، اظهار کرد: «نظرسنجی‌ها نشان می‌دهد که تاکنون ۹ درصد محبوبیت بایدن و حزب او کاهش پیدا کرده و اکثریت ضعیف، به جای دموکرات‌ها، در اختیار جمهوری‌خواهان قرار می‌گیرد. اگر این اتفاق رخ دهد، جمهوری خواهان می‌توانند سنگ‌اندازی بیشتری در مسیر پنج زوی اجرایی رئیس‌جمهور داشته باشند. همان بازوهای اجرایی که بایدن می‌توانست در قالب احیای برجام، از طریق تبادیل نظر کنگره، بسا ایران توافقاتی انجام دهد. مهم‌تر این است که دموکرات‌ها تلاش دلشسته، که با این بیانیه غمناک یک پیروزی در انتخابات میان‌دوره‌ای یاد کنند، ولی الان این برگ برنده را در اختیار ندارند.»

این نماینده سابق مجلس ضمن اشاره به اینکه بخش اعظم مباحث در انتخابات به موضوع اوکراین، انرژی و مسائل داخلی آمریکا معطوف خواهد شد، گفت: «در سمت دیگر امکان افزایش‌تر شدن نتایج انتخابات در سرزمین‌های اشغالی، جایی که فعال‌ترین لابی علیه توافق برجام شکل گرفته است، وجود دارد. اما واقعیت این است که با توجه به ادامه تحریم‌ها، تا الان گذر زمان فقط به ضرر ایران تمام شده است.» فلاحت‌پیشه در پاسخ به پرسشی مبنی براینکه چهقدر امکان رسیدن به توافق طی دو هفته

آینده وجود دارد، تصریح کرد: «الان شاخصی وجود ندارد. من فکر می‌کنم بسا بیانیه اخیر، کشورهای غربی زمین بازی را عوض کردند. آنچه خواسته‌های ایران برای توافق بود، یعنی برداشتن اختلافات با آژانس، حل غربی‌ها ن را به پیش شرط توافق تبدیل کردند. در واقع با این بیانیه، تا سه ماه آینده ایران را تحت فشار قرار می‌دهند که با آژانس همکاری کند. حال باید منظر ماند و گزینه‌های ایران را هم دید. من معتقدم ایران باید گزینه‌ای را شکل دهد که این گذر زمان به ضرر کشورهای دیگر هم تبدیل شود.» این کارشناس سیاست خارجی همچنین در پاسخ به این سوال که چرا راپورکدر ۲۰۱۵ در بحث آژانس در پیش گرفته نمی‌شود، گفت: «در سال ۲۰۱۵ به هر حال یک عزم سیاسی در طرف برای توافق وجود داشت، ولی روز به روز این عزم سیاسی در احیای برجام، به ویژه در کشورها وجود داشت. در واقع معتقدم است که اگر قبیل از جنگ اوکراین توافق صورت می‌گرفت، شرایط خیلی بهتر پیش می‌رفت و، چون غربی‌ها هم یک مقدار به انرژی ایران وابستگی پیدا کرده بودند، خودشان برای رفع موانع پیش‌قدم می‌شدند. ولی این کار صورت نگرفت و هر چه زمان می‌گذرد، بازهم این نظر من است که فاصله همه یا هیچ به ضرر ایران تمام خواهد شد. این اثبات می‌شود. چراکه ایران تحریم و گذر زمان به ضررش است. دیگر کشورها گزینه‌های دیگری دارند که انرژی و اقتصاد خود را مدیریت کنند، واقعیت امر این موضوع است و به نظر هم هر چه زمان می‌گذرد احتمال توافق کمتر می‌شود.»

واشنگتن در سال‌های اخیر همواره تحت تأثیر مستقیم بحران‌ها در عراق بوده است. آمریکا تلاش دارد ثبات شکننده در عراق را که تضمین‌کننده جلوگیری از تغییرات شدید در نظام سیاسی حاکم بر این کشور باشد، حفظ کند و مانع تبدیل شدن اختلافات به درگیری داخلی شود. این تحلیلگر معتقد است این امکان وجود دارد که عراق بخشی از معامله واشنگتن و تهران برای دستیابی به توافق هسته ای باشد که نتیجه آن، افزایش نقش و نفوذ عوامل ایران در عراق خواهد بود. افسران المشری رئیس مرکز اندیشه‌های راهبردی با اشاره به سفر دستیار وزیر امور خارجه آمریکا به عراق پس از حوادث اخیر این کشور افزود، چارچوب کلی سیاست خارجی آمریکا در عراق این است که تلاش می‌کند اختلافات در داخل نظام سیاسی ایران را به گونه ای کنترل کند که این اختلافات به پیروزی کامل ایران منجر نشود و در عین حال این تصور را در طرف‌های مختلف عراقی ایجاد کند که واشنگتن به طور معید می‌داند که هدف نهایی اقدامات سیاسی دولت بایدن در عراق، ارسال پیام اطمینان بخش به ایران باشد چرا که از نظر او، عراق دیگر مهم‌ترین بره که برای تحمیل شروط بر ایران نیست.

۲۰۲۰ با استفاده از تحریم‌ها به عنوان یک استراتژی برای برخورد با ایران مخالفت کردند، چراکه به گفته تریتا پارسی، بسیاری از این کشورها می‌ترسیدند که این کار تنها موجب سقوط دادن بیشتر ایران به سمت روسیه و چین شود. گزارش این شبکه خبری، اما خروج دونالد ترامپ رئیس جمهور پیشین آمریکا از برجام در سال ۲۰۱۸ و اعمال کارزار «فشار حداکثری» سبب شد تا ایران به دنبال اتحادهای جدید باشد. این کشور در ماه ژوئن نیز درخواست عضویت در گروه بریکس مطرح کرد که شامل اقتصادهای قدرتمندی همچون چین، برزیل، هند، روسیه و آفریقای جنوبی است. هسریان در پایان روابط ایران و روسیه را دارای پیچیدگی‌های به دلیل سوابق تاریخی و منفعت هر دو کشور در بازارهای جهانی نفت توصیف کرد و گزارش داد که با این حال، تلاش غرب برای مزود کردن ایران، این کشور را به سمت قدرت‌های شرق سوق داده است که می‌تواند به اقتصاد آسیب دیده ایران کمک کند.

بلندمدت اسرائیل است.» در نتیجه، گزارش‌های مربوط به یک پافنامه تجارت آزاد قریب‌الوقوع بین چین و اسرائیل نشان می‌دهد که چین و اسرائیل می‌توانند آمیدوار باشند که منافع اقتصادی خود را در اولویت قرار دهند، اگرچه هنوز مشخص نیست این توافق تا چه حد به این نتیجه منجر شود.

ویژه

سیدحسن نصرالله:

ایران به لبنان در زمینه سوخت کمک می‌کند

دبیرکل حزب الله لبنان با بیان اینکه برادران ایرانی وعده کمک در زمینه تأمین سوخت به ما داده اند، گفت که هیاتی از وزارت انرژی این کشور عازم تهران خواهد شد.

سخنرانی در مراسمی به مناسبت اربعین امام حسین (ع) در شهر بعلبک تأکید کرد: برادرانمان در جمهوری اسلامی‌ایران به ما وعده دادند که در زمینه سوخت به لبنان کمک کنند. به نقل از شبکه الجزیره، دبیرکل حزب الله لبنان در این سخنرانی گفت که به زودی هیاتی از وزارت انرژی لبنان عازم تهران خواهد شد و در خصوص مساله سوخت با مسئولان ایرانی رایزنی خواهد کرد.

پیش از این، ولید فیاض، وزیر انرژی و منابع ای دولت پیشسرد امور لبنان در اظهاراتی گفت: ما از هر کمک و بخششی که از طرف دولت‌های دوست بیاید استقبال می‌کنیم.

وی تأکید کرد، ما در این راستا مشخصات سوخت مورد نیاز برای نیروگاه‌های تولید برق را آماده کردیم و به طرف‌های ذی ربط اعلام می‌کنیم و بر روی سایت وزارت انرژی نیز قرار خواهیم داد.

وزیر انرژی لبنان تأکید کرد: نیروگاه‌های تولید برق به هر یک لیتر سوخت نیاز دارند و با توجه به افزایش دمای هوا در تابستان این امر بر هیچ کس پوشیده نیست. این اظهارات فیاض در پاسخ به سخنان اخیر سید حسن نصر الله دبیرکل حزب الله لبنان است که گفته بود امکان هیچ سوخت از ایران را دارد. دبیرکل حزب الله لبنان اخیرا در گفت‌وگو با شبکه المیادین درخصوص بحران سوخت لبنان تأکید کرد: «من حاضرم از ایران سوخت وارد کنم اما مساله این است که دولت لبنان باید این امر را بپذیرد، هیچ کسی در لبنان جرات این کار را ندارد زیرا از تحریم‌های آمریکا می‌ترسند.»

همچنین وئام وهاب، رئیس حزب «التوحید العربی» لبنان تأکید کرد که پیشسنها سید حسن نصرالله، دبیرکل حزب الله لبنان برای آوردن سوخت از ایران تحولی مثبت است و باید اجرایی شود. هرکس که با این پیشسهاد مخالفت کند باید رسوا شود. وهاب در ادامه خاطر‌نشان کرد: به عقیده من مخالفت با این پیشنهاد خیانت به مردم و منافع مردم است زیرا نفتی که از عراق وارد کردیم آخر ماه آگوست به پایان خواهد رسید. از سوخت ایرانی استقبال می‌کنیم.

استراتژیک

تاکید ایران بر تغییر ناپذیری مرزهای بین‌المللی و تغییرات ژئوپولیتیکی

سفیر ایران در جمهوری آذربایجان درباره تحولات منطقه قفقاز تأکید کرد: در موضوع همسایگان شمالی مواضع اصولی ایران از ۳۰ سال پیش مشخص است و همان طور که بارها توسط مقامات کشورمان بیان شده همانا تغییر ناپذیری مرزهای بین المللی و تغییرات ژئوپولیتیکی است. به گزارش ایسنا، سید عباس موسوی سفیر کشورمان در خصوص تغییرات ژئوپولیتی در قفقاز و مواضع اصولی جمهوری اسلامی‌ایران نوشت:

در مناقشات منطقه ای و بین المللی مواضع اصولی جمهوری اسلامی‌ایران همواره در چارچوب عزت، حکمت، صلحت و بر اساس حق، انصاف، عدالت و حقوق بین الملل استوار است. قوه عاقله نظام قطعاً بهترین تصمیم را در بهترین زمان می‌گیرد و همیشه از امنیت ملی خود و منطقه پانصداری می‌کند. از منافع حیاتی لایبگری، جانبداری هیجانی و عملیات روانی بی اثر است. اگر واحد مولفه‌های فوق و فاقد عقلایت و دورداندیشی باشد، مشکوک، مضر و بلکه تکمیل کننده بازل دشمنان ایران و تخریب سیاست همسایگی دولت است. در موضوع همسایگان شمالی مواضع اصولی ایران از ۳۰ سال پیش مشخص است و بارها توسط رهبر انقلاب، رئیس‌جمهور، وزیر خارجه و سخنگوی وزارت امور خارجه بیان شده که همانا تغییر ناپذیری مرزهای بین المللی و تغییرات ژئوپولیتیکی است. درخواست اعلام موضع اضافی و موازی با هر نیتی غیرحرفه‌ای و مضر است.

نگاه

نقشه علی اف برای ایران

یک پژوهشگر مسایل روسیه و کشورهای آسیای مرکزی و قفقاز، درباره نقشه باکو علیه تهران، می‌گوید که روشن است که اهداف باکو کاملاً تهاجمی است و به دنبال این است که یک کریدوری را در جنوب ارمنستان باز کند. حال بحث این است که آیا این کریدور موجب حذف مرز ارمنستان و ایران می‌شود؟ اگر چنین هدفی داشته باشد، حتماً با برخورد ایران مواجه خواهد شد. چون یک مرز تاریخی و راهبردی برای ایران است و ایران نمی‌تواند آن را بپذیرد که صرف دسترسی زمینی که هم می‌تواند از بالاتر انجام شود و هم اینکه الان ۳۰ سال است که ایران این امکان را فراهم کرده که آذربایجان با نخجوان ارتباط زمینی داشته باشد. بنابراین مطمئن هستم که ایران نسبت به بحث از بین بردن مرزش با ارمنستان، قطعاً واکنش منفی خواهد داشت و مانع از اجرای این نقشه خواهد شد.

درگیری‌های شدید میان نظامیان ارمنستان و جمهوری آذربایجان که دوشنبه شب در مرزهای جنوبی دو کشور و در نزدیکی خاک ایران از سر گرفته شده بود، امروز با توافق دو طرف به آتش بس ختم شد. حسن بهشتی‌پور در گفت و گو با «انتخاب» در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه با توجه به هر دو طرف یکدیگر را در این میان مقصر عنوان می‌کنند، آیا می‌توان گفت که کدام یک به این درگیری دامن می‌زند، عنوان کرد: «خوشبختانه اکنون ائت‌سپس برقرار شده است ولی واقعاً در این تحولات نمی‌توان گفت که چه کسی است‌س از پیششاد کرده و پذیرفته است. باید یک کمابست تحقیق آن را بررسی‌کنند. واقعیت این است که جمهوری آذربایجان به دنبال این است که اولاً ارمنستان را از قره باغ بیرون کند و ثانیاً از استان سونیک ارمنستان، به نخجوان دسترسی پیدا کند، باکو فشارهای مختلفی را به صورت عملیات نظامی و همچنین مذاکرات سیاسی و لابی‌گری انجام می‌دهد تا به این هدف برسد.»

این تحلیلگر سیاست خارجی ضمن تأکید بر اینکه در این شرایط نمی‌توان گفت که چه کسی به این جنگ دامن می‌زند، مطرح کرد: «با این وجود روشن است که اهداف باکو کاملاً تهاجمی است و به دنبال این است که یک کریدوری را در جنوب ارمنستان باز کند. حال بحث این است که آیا این کریدور موجب حذف مرز ارمنستان و ایران می‌شود؟ اگر چنین هدفی داشته باشد، حتماً با برخورد ایران مواجه خواهد شد. چون یک مرز تاریخی و راهبردی برای ایران است و ایران نمی‌تواند آن را بپذیرد که صرف دسترسی زمینی که هم می‌تواند از بالاتر انجام شود و هم اینکه الان ۳۰ سال است که ایران این امکان را فراهم کرده که آذربایجان با نخجوان ارتباط زمینی داشته باشد. بنابراین مطمئن هستم که ایران نسبت به بحث از بین بردن مرزش با ارمنستان، قطعاً واکنش منفی خواهد داشت و مانع از اجرای این نقشه خواهد شد.»

بهشتی‌پور افزود: «باید دید که آیا پشت این تحركات، تحریکات ترکیه هم در میان است یا خیر. چراکه ترکیه هم با اهدافی که دارد، می‌خواهد از طریق ۱۰ کیلومتر مرزی که به نخجوان دارد، آن را به آذربایجان ارتباط دهد. بنابراین راهش این است که از طریق خاک ارمنستان تا به خزر و آسیای مرکزی برود؛ ترکیه سال‌ها به دنبال این نقشه بود ولی فکر نمی‌کنم که بتواند آن را به تحقق برساند. به دلیل اینکه از یک طرف با منافع ایران و ارمنستان و از طرف دیگر هم با منافع روسیه تعارض دارد. اصولاً هم ارتباط نخجوان و خاک اصلی آذربایجان می‌تواند از طریق مسالمت‌آمیز و بدون نیاز به جنگ و درگیری و اینکه به دست نیروهای فرامنطقه‌ای بهانه‌ای برای مداخله در منطقه بدهد، برقرار باشد. حال باید دید که آیا از این سیاست‌ها دست بر می‌دارند یا همچنان می‌خواهند آن را ادامه دهند.» این کارشناس مسائل بین‌الملل درخصوص نقشه باکو علیه ایران، گفت: «اینکه باکو به دنبال دسترسی به نخجوان است، بی‌فکرانه اشکالی ندارد ولی اینکه بخواهد یک مرز تاریخی را از بین ببرد، مشکل است. به هر حال این مرز به صورت تاریخی بین ایران و قفقاز وجود داشته است که بخشی از آن طریق ارمنستان و بخش دیگر از طریق آذربایجان برقرار می‌شده. یعنی روابط ایران و جمهوری آذربایجان از یک سو و روابط ایران، ارمنستان و گرجستان از سوی دیگر، بر این اساس نمی‌توان از طریق قدرت نظامی، ژئوپولوتیک منطقه را تغییر داد. در این صورت قطعاً با واکنش رو به رو خواهد شد.» وی ادامه داد: «متأسفانه گرایش‌های پان‌ترکیسیت، بدون حمایت از جزئیات این نقشه و اهدافی که دیگران پشت آن دانسان دارند، از این امر کامی می‌کنند که جمهوری آذربایجان کشور مسلمان ارمنستان را کشور مسیحی است. در حالی که اینجا بحث مسلمان و مسیحی بودن مطرح نیست بلکه بحث منافع کشورها و ژئوپولیتیک در میان است که ربطی به دین ندارد.»